Ομφαλικά μοσχεύματα (βλαστοκύτταρα): Ποια είναι η αλήθεια και ποιος ο μύθος (Δέσποινα Σαγγανά, Πολιτικός Επιστήμων με Μεταπτυχιακό σε θέματα Υγείας)

Categories : ΥΓΕΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Date : 9 Σεπτεμβρίου, 2010

Η Μαρία, η Φιλιώ, η Νέλλυ και άλλες νεαρές φίλες μας, έγιναν ή πρόκειται να γίνουν σύντομα μητέρες. Το "Εντός Φύλου" έγινε κοινωνός της χαράς και του ευτυχούς γεγονότος τους. Ωστόσο, προέκυψε ένα θέμα που τις βασάνισε ηθικά, υπαρξιακά, και που φαίνεται ότι προβληματίζει όλο και περισσότερους μελλοντικούς νέους γονείς, καθώς πληροφορούνται ότι βιολογικό υλικό που προέρχεται από τον τοκετό και που έως σήμερα δεν είχε κάποια χρησιμότητα, χάρης στην πρόοδο της τεχνολογίας ίσως να είναι εν δυνάμει χρήσιμο. Μιλάμε για τη φύλαξη του ομφαλοπλακουντιακού αίματος του παιδιού τους, σε περίπτωση που αυτό αρρωστήσει από σοβαρή ασθένεια π.χ. λευχαιμία.

Έχει νόημα, από επιστημονικής πλευράς, να φυλαχθούν τα στελεχιαία κύτταρα ή αρχέγονα αιμοποιητικά κύτταρα (αυτός είναι ο επιστημονικός όρος) του ομφαλοπλακουντιακού αίματος του βρέφους που πρόκειται να γεννήσουν;

Για ποιο λόγο, και μάλιστα σε μια από τις πιο ευαίσθητες και συναισθηματικά φορτισμένες στιγμές στη ζωή των γυναικών και κατ' επέκταση του ζεύγους, που επιθυμούν να κάνουν ό,τι καλύτερο για το παιδί που περιμένουν,**να διχάζονται οι γονείς ανάμεσα στο να δωρίσουν το ομφάλιο αίμα του νεογνού σε δημόσια τράπεζα ή να το φυλάξουν σε ιδιωτική για το παιδί τους και φυσικά να πληρώσουν;**

Πώς η νέα αυτή δυνατότητα γίνεται προϊόν εμπορικής εκμετάλλευσης με αμφίβολη μελλοντική χρησιμότητα για τους δότες;

Ας δούμε τι σημαίνουν όλα αυτά με αφορμή τις φίλες μας.

Το **ομφαλοπλακουντιακό αίμα** περιέχει **στελεχιαία κύτταρα** ή **αρχέγονα**

αιμοποιητικά κύτταρα (γνωστά στο ευρύ κοινό ως **«βλαστοκύτταρα»**) και είναι η λύση για την ίαση ασθενειών όπως η λευχαιμία, η απλαστική αναιμία και η μεσογειακή αναιμία.

Τα τελευταία χρόνια, μια νέα επιχειρηματική δραστηριότητα αναπτύσσεται ραγδαία στην Ελλάδα στο όνομα του κέρδους. Πρόκειται για τις ιδιωτικές τράπεζες βλαστοκυττάρων. **Η χώρα μας διαθέτει ήδη το 20% των ιδιωτικών τραπεζών που λειτουργούν παγκοσμίως!** Σε συνεργασία με τα **ιδιωτικά μαιευτήρια**, οι τράπεζες αυτές προωθούν στους εξαιρετικά ευάλωτους γονείς την ιδέα να διαφυλάξουν τα αρχέγονα αιμοποιητικά κύτταρα συλλέγοντας αίμα από τον ομφάλιο λώρο κατά τον τοκετό, με σκοπό να αντιμετωπισθούν τυχόν προβλήματα υγείας των παιδιών τους. ***Αυτό είναι μύθος.*** Το κόστος, μάλιστα, για τη **διαδικασία λήψης, επεξεργασίας και φύλαξης των βλαστοκυττάρων** ανέρχεται σε περισσότερα από **2.000 ευρώ** για τους γονείς. Τα μισά περίπου αποτελούν αμοιβές μεσαζόντων.

Στην πραγματικότητα, οι γονείς δεν γνωρίζουν ότι τα βλαστοκύτταρα αυτά, ιατρικώς, αποκλείεται να χρησιμοποιηθούν στο παιδί τους, ότι σε ποσοστό έως 70% το αίμα που συλλέγεται μπορεί ν' απορριφθεί και ότι, στην πράξη, η προσφυγή σε ιδιωτικές τράπεζες μειώνει σημαντικά τις πιθανότητες να βρεθούν κατάλληλα βλαστοκύτταρα από άλλα παιδιά, αν κάποτε χρειαστούν για το δικό τους παιδί.

Ποια είναι η αλήθεια;

Η αλήθεια είναι ότι, από ιατρική άποψη, αποκλείεται εντελώς η χρήση αυτών των κυττάρων για τα παιδιά στα οποία ανήκουν, σε κάθε περίπτωση κακοήθους αιματολογικής νόσου. Π.χ. λευχαιμία. Η **αυτόλογη,** όπως λέγεται, μεταμόσχευση είναι άχρηστη, επειδή τα κύτταρα που έχουν φυλαχθεί θα εξελιχθούν αργότερα σε λευχαιμικά. Επομένως, το άρρωστο παιδί δεν θα ωφεληθεί ποτέ από τα δικά του κύτταρα που φυλάσσονται κατεψυγμένα. Θα χρειαστεί, προκειμένου να θεραπευτεί, κύτταρα από άλλο δότη/τρια, οπότε μιλάμε για την **αλλογενή** ιστοσυμβατή μεταμόσχευση. ***Πώς και πού θα βρεθούν αυτά;***

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να βρεθούν συμβατά κύτταρα. Οι ιδιωτικές τράπεζες, όμως, δεν ασχολούνται με την ιστοσυμβατότητα των κυττάρων που φυλάσσουν. Με τον τρόπο αυτό δεν συμμετέχουν στην παγκόσμια δεξαμενή μοσχευμάτων και έτσι μειώνουν τις πιθανότητες εύρεσης του κατάλληλου μοσχεύματος ***για το σύνολο του πληθυσμού!*** *Καμία ιδιωτική τράπεζα δεν συμμετέχει στο Διεθνές Δίκτυο αναζήτησης αυτών των μοσχευμάτων* (*www.**netcord**.org),* γιατί δεν έχουν αντιγόνα ιστοσυμβατότητας κι έτσι δεν έχει νόημα η συμμετοχή τους.

Τελικά, αυτό που κάνουν στην πράξη οι ιδιωτικές τράπεζες είναι να βλάπτουν σοβαρά τη δημόσια υγεία και να κερδοσκοπούν ασύδοτες. Διότι, καθώς αποσύρουν τα κύτταρα που συλλέγουν από την παγκόσμια δεξαμενή μοσχευμάτων, δυσχεραίνουν το έργο της ανεύρεσης. Έτσι, λοιπόν, οι ιδιωτικές τράπεζες παραπληροφορούν τους γονείς στο όνομα του κέρδους τους.

Από ηθικής απόψεως, η λογική των ιδιωτικών τραπεζών ***εισάγει τους νόμους της αγοράς*** στον χώρο των μοναδικών βιολογικών προϊόντων, ***καταργώντας την αλληλεγγύη, όπως ισχύει στην αιμοδοσία ή τις μεταμοσχεύσεις οργάνων***. Κανείς δεν δίνει αίμα με στόχο να φυλαχθεί για τον εαυτό του. Καλύπτει ανάγκες άλλων, οι οποίοι θα καλύψουν τις δικές του αν χρειαστεί.

Στη **Γαλλία, την Ιταλία και την Ολλανδία** είναι **απαγορευμένη** η λειτουργία ιδιωτικών τραπεζών (τα βλαστοκύτταρα θεωρούνται εθνικός πόρος), ενώ αυστηρή σχετική ρύθμιση εισάγεται στην ισπανική νομοθεσία. Στην **Ελλάδα** όλα γίνονται προς το παρόν χωρίς νομοθετικό πλαίσιο, πράγμα το οποίο είναι εξαιρετικά επικίνδυνο.

Υπάρχουν δημόσιες τράπεζες στην Ελλάδα;

Υπάρχουν δύο, η **Τράπεζα Βλαστοκυττάρων της Ακαδημίας Αθηνών και η Δημόσια Τράπεζα Ομφαλικών Μοσχευμάτων (ή Βλαστοκυττάρων), η οποία λειτουργεί στο Νοσοκομείο «Γ. Παπανικολάου» της Θεσσαλονίκης.** Και φυσικά συμμετέχουν στο Διεθνές Δίκτυο.

Σημείωση: Η Ελλάδα είναι ουραγός σε δότες αίματος, μυελού οστών και ομφάλιου αίματος, ενώ είμαστε πρωταθλητές στη φύλαξη ομφάλιου αίματος σε ιδιωτικές τράπεζες.

Στη χώρα μας λειτουργούν **21 ιδιωτικές τράπεζες** ομφάλιου αίματος με άγνωστο αριθμό αποθηκευμένων μονάδων, που είναι απίθανο να χρησιμεύσουν τόσο για αυτόλογη όσο και για αλλογενή μεταμόσχευση. Υπό την έννοια αυτή, η λειτουργία τους μοιάζει, μάλλον, με αυτήν της τραπεζικής «θυρίδας», καθώς διατηρούν βιολογικό υλικό ως παρακαταθήκη, χωρίς να το διακινούν.

Επιπλέον, οι ιδιωτικές αυτές τράπεζες λειτουργούν με ελλιπέστατο έως ανύπαρκτο νομοθετικό πλαίσιο και με όρους **περιορισμένης αξιοπιστίας** και **φερεγγυότητας**. Για τον λόγο αυτό, η Ελληνική Αιματολογική Εταιρεία τον Ιούλιο του 2008 αποφάσισε να μη χρησιμοποιεί μοσχεύματα από ιδιωτικές τράπεζες.

Κάθε χρόνο, κατά μέσο όρο, **εισάγονται στην Ελλάδα 27 μοσχεύματα από το εξωτερικό,** με κόστος μεταμόσχευσης -ανά μόσχευμα- για τα ταμεία 15.000-20.000

ευρώ, επειδή οι δύο Κρατικές Τράπεζες Ομφαλικών Μοσχευμάτων που λειτουργούν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα δεν μπορούν να καλύψουν τις υπάρχουσες ανάγκες λόγω ελλιπούς υποστήριξης. Εάν οι δύο τράπεζες λειτουργούσαν επαρκώς, το κόστος ανά μονάδα θα ήταν 6.920 ευρώ και θα υπήρχε η δυνατότητα σε πολύ λίγα χρόνια να είναι σε θέση να εξασφαλίζουν μοσχεύματα για **το 95% των ασθενών στην Ελλάδα**.

Πρόσφατα, ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Τ. Κουράκης κατέθεσε επίκαιρη ερώτηση προς την υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για το θέμα αυτό και ζητεί την αναστολή της λειτουργίας των ιδιωτικών τραπεζών ομφαλικών μοσχευμάτων, οι οποίες δεν διαθέτουν άδεια λειτουργίας, ενώ συλλέγουν πολύτιμο βιολογικό υλικό χωρίς κανέναν έλεγχο και επόπτευση, **καθώς και την ενίσχυση των δημόσιων τραπεζών με θεσμικά και οικονομικά μέτρα με στόχο αυτές να εξασφαλίσουν μοσχεύματα για την συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων/ίδων που τα χρειάζεται, με παράλληλο όφελος για τα ασφαλιστικά ταμεία και την εθνική οικονομία.**

Πηγές:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΜΦΑΛΟΠΛΑΚΟΥΝΤΙΑΚΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
'Ιδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών
Σωρανού του Εφεσίου 4,
115 27, Αθήνα
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 6597697

NETCORD (www.netcord.org)

ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΚΥΤΤΑΡΟ: Ντοκυμαντέρ του Γ. Αυγερόπουλου από τον ΕΞΑΝΤΑ www.exandas.ert.gr 2010

Εφημερίδες “Καθημερινή” και “Ελευθεροτυπία”

(Πηγή ηλ. κειμένου: Εφημερίδα "Αυγή" 8/7/2010)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ:

Προειδοποιούν για τις τράπεζες βλαστοκυττάρων οι επιστήμονες

Βλαστικά στα τυφλά! (Θεοδώρα Τσώλη)

Ομφαλοπλακουντιακά Βλαστικά Κύτταρα: Η βιομηχανία της ΕΛΠΙΔΑΣ (Ιωάννα Σουφλέρη)

Θεραπευτική κλωνοποίηση & εμβρυικά βλαστικά κύτταρα (Εμμανουήλ Δ. Παναγόπουλος, Επικ. Καθηγητής Χειρουργικής του Πανεπιστημίου Αθηνών)

Εμπόριο ελπίδας με τα βλαστοκύτταρα (Γιώτα Μυρτσιώτη)

Ομφαλικά κύτταρα κάποιος να τα φυλάει... (Ιωάννα Σουφλέρη)

Πόλεμος για τα βλαστοκύτταρα (Μάρθα Καϊτανίδη)

Βλαστοκύτταρα, μύθοι και πραγματικότητα (Andrew Pollack, The New York Times)

«Ηθικά» βλαστοκύτταρα από το δέρμα (Θεοδώρα Τσώλη)

«Βλαστοκύτταρα», μια μεγάλη απάτη; (Μιχάλης Πιτσιλίδης)